

УДК 342.95+351.74:355.58+614.8
DOI: 10.31733/15-03-2024/1/385-387

Михайло ЛОШИЦЬКИЙ

заступник з навчальної роботи
начальника ННІ фізичної культури
та спортивно-оздоровчих технологій,
доктор юридичних наук, професор

Ігор ВЕРБИЦЬКИЙ

старший викладач
кафедри спеціальної підготовки
ННІ фізичної культури
та спортивно-оздоровчих технологій
Національного університету
оборони України

**ЩОДО АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД
РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ
ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

Безпека громадян завжди була актуальною проблемою. Особливого значення вона набуває в умовах ведення широкомасштабної війни російською федерацією щодо нашої держави.

На наш погляд, важливість громадської безпеки та цивільного захисту для держави та громадян обумовлюється наступними чинниками:

1. Збереження життя та здоров'я громадян: громадська безпека та цивільний захист мають на меті захищати життя та здоров'я громадян від різних загроз, включаючи природні катастрофи, терористичні атаки, техногенні аварії та інші небезпеки;

2. Збереження майна та інфраструктури: забезпечення безпеки допомагає запобігти збиткам та руйнуванням майна, включаючи інфраструктуру, будівлі, транспортні засоби та інші об'єкти, що мають стратегічне значення для функціонування держави та її економіки;

3. Забезпечення стабільності та соціального спокою: громадська безпека є важливим фактором у збереженні стабільності суспільства та соціального порядку. Захищаючи громадян від небезпеки, держава забезпечує спокій та впевненість в майбутньому, що сприяє ефективному функціонуванню економіки та розвитку;

4. Підтримка національного суверенітету: гарантування безпеки є важливою складовою національного суверенітету. Захищаючи територіальну цілісність та безпеку громадян, держава зміцнює свою позицію на міжнародній арені та забезпечує свою незалежність;

5. Розвиток інфраструктури для реагування на надзвичайні ситуації: цивільний захист включає в себе розвиток систем та структур, які забезпечують ефективну реакцію на надзвичайні ситуації. Це передбачає побудову систем попередження, евакуації та надання допомоги у разі кризових ситуацій;

6. Збереження довіри до влади: гарантування безпеки та захисту громадян є одним із основних обов'язків держави перед своїми громадянами. Виконання цих обов'язків допомагає зберігати довіру до владних структур та зміцнює легітимність державних інститутів.

Зважаючи на важливість громадської безпеки та цивільного захисту населення, держава має приділяти цьому наряду значну увагу та формувати власну політику з метою забезпечення своєї стабільності. Тобто державна політика у сферах громадської безпеки та цивільного захисту спрямована на забезпечення безпеки, захисту прав та інтересів громадян, а також збереження національної безпеки та стабільності держави в цілому.

Враховуючи значущість громадської безпеки та цивільного захисту населення, можна зазначити, що основними цілями та завданнями такої політики є:

1. Запобігання небезпекам та загрозам: державна політика спрямована на ідентифікацію потенційних небезпек та загроз для громадян та держави, а також на вжиття заходів для їх запобігання;

2. Підвищення рівня підготовки населення до дії в надзвичайних ситуаціях: передбачає розвиток системи цивільного захисту, проведення навчань, тренувань та інформаційно-просвітницької роботи з громадськістю щодо дій у випадку надзвичайних ситуацій;

3. Створення ефективних систем управління кризовими ситуаціями: передбачає розвиток структур, які забезпечують координацію та керівництво діями в умовах надзвичайних ситуацій, таких як центри управління кризовими ситуаціями та штаби цивільного захисту;

4. Забезпечення належного фінансування та матеріально-технічної бази: для ефективного функціонування системи громадської безпеки та цивільного захисту необхідне належне фінансування, а також наявність необхідного обладнання, техніки та інфраструктури;

5. Співпраця з міжнародними та регіональними партнерами: у забезпеченні громадської безпеки та цивільного захисту важливою є роль належної міжнародної співпраці, обміну досвідом та технологіями з іншими країнами та міжнародними організаціями;

6. Забезпечення захисту прав та свобод громадян у надзвичайних ситуаціях: державна політика має забезпечувати захист прав та свобод громадян під час надзвичайних ситуацій, у тому числі права на безпеку, медичну допомогу, проживання та ін.

Результат реалізації цілей державної політики у сфері громадської безпеки та цивільного захисту населення має важливе значення для всього суспільства і має бути оцінений за об'єктивними критеріями. Ось деякі з них:

- підготовленість населення до дій в надзвичайних ситуаціях: оцінюється рівень інформованості та підготовленості громадян до вчинення відповідних дій у разі виникнення небезпеки чи кризової ситуації;

- швидкість та ефективність реагування на надзвичайні події: оцінюється швидкість та якість реакції державних органів та служб на надзвичайні події, а також координація дій між різними службами;

- ступінь забезпечення захисту та допомоги населенню під час кризових ситуацій: оцінюється доступність та якість послуг цивільного захисту, медичної допомоги, евакуації та інших необхідних заходів для захисту населення;

- ефективність управління кризовими ситуаціями: оцінюється якість роботи структур управління кризовими ситуаціями, включаючи штаби цивільного захисту та центри управління кризовими ситуаціями;

- забезпечення стійкості та резильєнтності суспільства до надзвичайних ситуацій: оцінюється рівень розвитку та ефективність заходів, спрямованих на зменшення вразливості суспільства до небезпек та кризових ситуацій;

- відповідність законодавства та нормативно-правового регулювання: оцінюється відповідність національного законодавства та нормативно-правового середовища міжнародним стандартам та рекомендаціям у сфері громадської безпеки та цивільного захисту.

На наш погляд, ці критерії можуть використовуватися для комплексної оцінки ефективності реалізації державної політики у відповідних сферах. Додатково важливо враховувати думку експертів та представників громадськості, а також результати аналізу попередніх надзвичайних ситуацій та використання їх для вдосконалення майбутніх стратегій та заходів.

На підставі викладеного та спираючись на аналіз сучасного стану громадської безпеки та цивільного стану, пропонуємо кілька шляхів вдосконалення реалізації державної політики у сферах громадської безпеки та цивільного захисту:

1. Підвищення свідомості та підготовки населення: розширення програм навчання та тренувань з питань безпеки та цивільного захисту, а також активізація інформаційної роботи для підвищення свідомості громадян щодо небезпек та дій у разі надзвичайних ситуацій;

2. Удосконалення системи реагування на надзвичайні ситуації: впровадження новітніх технологій та підвищення ефективності координації між різними службами в управлінні кризовими ситуаціями;

3. Запобігання та протидія новим загрозам: розробка та впровадження стратегій та технологій для боротьби з новими видами загроз, такими як кіберзлочинність, біотероризм, кліматичні зміни тощо;

4. Посилення міжнародної співпраці: розвиток міжнародних механізмів співпраці та

обміну досвідом у сфері громадської безпеки та цивільного захисту для ефективнішого вирішення транскордонних проблем та викликів;

5. Фінансова підтримка та ресурсне забезпечення: забезпечення належного фінансування та ресурсів для реалізації заходів у сферах громадської безпеки та цивільного захисту;

6. Запобігання корупції та зловживань: розробка та впровадження механізмів контролю та моніторингу, що спрямовані на запобігання корупції та забезпечення ефективного використання ресурсів у цій сфері;

7. Впровадження інновацій та новаторських підходів: сприяння розвитку та впровадженню інноваційних технологій, методів та стратегій у сферах громадської безпеки та цивільного захисту.

Ці шляхи можуть допомогти вдосконалити реалізацію державної політики у відповідних сферах, забезпечуючи більшу ефективність та надійність системи захисту та безпеки громадян і держави.

УДК 342.951+364.3

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/387-390

В'ячеслав МЕДЯНИК

доцент кафедри

загальноправових дисциплін

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ,

доктор юридичних наук

ЕФЕКТИВНІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЙ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

Соціальний захист являє собою систему правових, економічних та соціальних гарантій, спрямованих на забезпечення гідного рівня життя громадян, захист від різноманітних соціальних ризиків, таких як безробіття, хвороба, інвалідність та старість. З огляду на важливість цієї сфери для соціальної стабільності та розвитку країни актуальність дослідження адміністративно-правового забезпечення стратегій соціального захисту в Україні не може бути переоцінена.

В умовах соціально-економічних викликів, з якими Україна зіштовхнулася в останні десятиліття, зокрема в контексті пострадянських трансформацій, економічних криз, війни з російською федерацією та пандемії COVID-19, ефективність системи соціального захисту набуває особливої ваги. Адміністративно-правове забезпечення, яке включає розробку та впровадження нормативно-правових актів, механізми контролю та нагляду, а також організацію надання соціальних послуг, виступає ключовим інструментом реалізації цих стратегій.

Однак, попри значний потенціал, існують численні проблеми та виклики, які ускладнюють ефективне функціонування системи соціального захисту в Україні. Серед них – недостатнє фінансування, бюрократизація процесів, невідповідність між законодавчими нормами та реальними потребами населення, а також відсутність гнучкості у відповіді на сучасні соціальні виклики.

Це дослідження покликане провести комплексний аналіз адміністративно-правового забезпечення стратегій соціального захисту в Україні, виявити основні проблеми та виклики, а також запропонувати шляхи їх вирішення з метою підвищення ефективності даної системи. Особлива увага буде приділена аналізу нормативно-правової бази, механізмам управління та контролю, а також практичній реалізації стратегій соціального захисту на різних рівнях. Важливим аспектом дослідження стане вивчення досвіду інших країн та можливості адаптації успішних практик в українських реаліях.

Адміністративно-правове забезпечення стратегій соціального захисту є комплексною системою, що охоплює правові, організаційні та процедурні аспекти реалізації державної політики в сфері соціального захисту населення. Теоретичні засади цієї системи базуються на принципах правової держави, соціальної справедливості, рівності та